

מה:

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

יא א מ"י ע"ס ה' טו
י"ב ב ג ד מ"י ע"ס ה'
ט ע"ש ע"ס ע"ס ע"ס
ה:

כ ה א מ"י ע"ס ט'
כא ו מ"י ע"ס ט'
טעמא חכילי הלכה
יח:

כב ז ח מ"י ע"ס ט'
מח ה' ז פמג
ע"ש לט ט"ע ע"ס ט'
תמ ט"ע ט'
כג ט מ"י ע"ס ט'
מקומות הלכה י'
פמג ע"ש תמ:

רבינו חננאל

קשיא אהרן אמר רב
הווא סמי קמייתא דקילתא
היא קמי חריחא דריא
חריחא. ורב יוסף אמר
תניא היא. רחמיא פת
שפשיפה חייב לבער מפני
שיכול לשוחק ולתמן
בה כמה עיסות אחרות.
ר' שמעון בן אלעזר
אמר כמה דברים אמורים
במקיימת לאכילה. אבל
טופס שאור ויחודה
לישיבה בטלה. מכלל
חייב סבר כל דת אע"ג
דמכלל ליה לא בטל.
חייב דתניא כלישנא
כתרין ר' שמעון כותיניא
כלישנא קמא. אמר ליה
אבי רוב יוסף שנית כות,
פחות מכות סאי, אלא
הא דא ר' שמעון. וא
לחוק כות במקום העשירי
דחוק חוצץ ויבנה. במקום
לישה. אבל פחות מכות
לישה. לא. והרחיב בית במקום
העשירי לחוק אינו חוצץ
ואינו עובר. שלא במקום
לישה. וכל שכן פחות
מכות שאפילו במקום
שאינו עשירי לחוק אינו
עובר. אמר רב אשי לא
חייב שלא במקום לישה
אחורי אגנא. כגון ספס
שליש בה. אלא על ספס
אגנא הוא שלא במקום
לישה. והרחיב רב אשי
דשטיא שנייא דאביי.
ש"מ דהילכתא כותיה.
אמר שמעון דרב הלכה
כ"ר שפסח כופת שאור.
והוא דעם פניה בטיש. שני
הוא ויהי חמץ וחות
ש' בצק בינין. ואין כל
שעור יטל החוט ויטילין
עמו. כלומר חוט זה עב
וחוט זה חייב לבער.
מקיימת לה במקום העשירי
לחוק. אפילו במקום לישה
דפחות מכות אינו עובר.
אבל כות עובר. ואם החוט
מצרפן. ומצא כות במקום
אחר אגנא. אמר שלא
לחוק. אמר רב אשי על ספס
החוט אלא כעריבה. אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער. מאי
טעמא ומנין רבניש תפלי
אודרי והוה ליה כות
מיקא אחרי. איבעיא ליה
ב"ה ועליה. בית ואכסדרה
שני בתים זה לזה מסורה
הוה. ועלו בחיך וכל
חוק דאיסורא לחומרא.
ל"ל דשפשיפה ונפסלה
מאכלא אדם והבלב יכול
לאכלה ספסא טבא
אוכלין ככעריבה. וישתת
עם הטמאה בפסח. משום
כי נתן אמר אין
טעמא. וקיימא לן בחיך.

כופת שאור שיחדה לשיבה בש"ה. אע"פ שראוי לאכילה כיון שאין מקיימן אותו לאכילה כגולה כמו לענין טומאה לחמירין כדעור והרובט (חולין דף קעט.) דכטלה אע"פ שראוי לאכילה כדאמרין התם בית שסיככו כזרעים טהור וטומאתו לאו דאורייתא דלי דאורייתא א"כ מנינו אולכיס דמטמאי טומאה חמורה ומשני כשמיש מעשה עץ זימש משמע דמירי כדאוי לאכילה ונראה לר"י דכי היכי דפליגי לענין טומאה נפרק צמה צמה (שבת דף נג.) דרבנן סברי דכל הכליס עולין מטומאתם כשניו מעשה ורבי יהודה סבר דלא אמרינן שינוי מעשה לחוק אלא לקלקל הכי נמי פליגי גבי טומאת גגל

אינו חוצין ואינו עובר במקום שאין עשוי לחוק חוצין ועובר כמה דברים אמורים בפחות מכות אבל בכות אפילו במקום העשוי לחוק חוצין ועובר קשיין אהרן אמר בר הונא סמי קילתא מקמי חמורא דר"ב יוסף אמר תנאי שקלת מעלמא תנאי היא דתנאי הפת שעיפשה חייב לבער מפני שראוי לשוחקה ולחמוץ בה כמה עיסות אחרות רבי שמעון בן אלעזר אמר כמה דברים אמורים במקיימת

אינו חוצין ואינו עובר במקום שאין עשוי לחוק חוצין ועובר כמה דברים אמורים בפחות מכות אבל בכות אפילו במקום העשוי לחוק חוצין ועובר קשיין אהרן אמר בר הונא סמי קילתא מקמי חמורא דר"ב יוסף אמר תנאי שקלת מעלמא תנאי היא דתנאי הפת שעיפשה חייב לבער מפני שראוי לשוחקה ולחמוץ בה כמה עיסות אחרות רבי שמעון בן אלעזר אמר כמה דברים אמורים במקיימת

16] שבת נג: עירובין 10: טלה יע. מנהגין 1. 6א. 10] חולין קט"ו. 11] מוספתא פ"ג ה"ב. 12] ליל טו: 13] ט"ח [מ"ו] [מ"ח ט"ו]. 14] מוספתא פ"ג ה"ב. 15] ומכלן ש"ך לע"א. 16] ופ"כ ש"ך לע"א. 17] ופ"כ מוספתא מנהגין מה. ד"ה נמו.

לענין רש"י

מוסף רש"י

תנאי שקלת מעלמא. איכא ט"ס שאין אהת מולא מלפס שמתקין כן דתקין הן חמירי חמירא חלל כמר יחלל כמר ושבו נג. כופת שאור. מוטרייל לענין שיחודה לשיבה בטלה. מחמת חמץ וחליו עובר עליו כפסח משום שאור לא יחלל כדמסי' וחולין קכ"ט.

רבינו חננאל (המשך)

דחון דמהני פורתא לחוק עיפה כשמשפשיין ולשין ע"ס נטילא וזשלא במקום לישה כגון שפה עליונה לא חייבי האי מנא מידי ומודה הוא בה דלפילו פחות מכות לא בטיל ציה. ומנא כהמא הכי קאמר מקום העשירי לחוק עיפה כגון דפנות אינו חוצין בפחות מכות והכי נמי אמרין בקמייתא מקום שאין עשוי לחוק כגון שפה העליונה חוצץ ואף על גב דליכא בית והכי נמי אמרין בקמייתא וכית אפילו בדפנות חוצץ והכי נמי מנא בקמייתא: לא סימא שלא במקום לישה. דאמרין ביה דלפילו צליר מכות חוצץ היינו גבה דלגנא מנחות אבל שפתא דלגנא קרי מקום לישה ונטיל ציה פחות מכות: אלא שפסח דלגנא. נמי קרי שלא מקום לישה ולא בטיל ציה צליר מכות: כללל דמרוויחו מנא שפה עליונה אפילו פחות מכות עובר שוליים אפילו בית אינו עובר דפנות בית עובר פחות מכות אינו עובר: וימנין דאטיין. פעמים שהיא חפה על שפה עליונה והוי מקום לישה: כרבי שמעון בן אלעזר. דכיון דכטלה כטלה ואפילו כטובא: טע פניה. של כופת שאור לתקנה לשיבה: מאן דמפני הא. משמיה דרב לא מתני הא ואמרו ר' יונה ואלינא דרב: שני חללי ויסו. כסדיקי העריבה: חייב לבער. חוט מרפסן והוי בית במקום אחד ובדפנות קאי: לא אמרין. דאם אין נטילין עמו אינו חייב לבער אלא בעריבה דקדישי בה: אבל בבית. אפילו שני חללי וימנין שאין חוט מרפסן חייב לבער: וימנין דכניש להו. מכד הבית ונפלי אהדדי: בים ועלייה. חזי זית בבית וחזי זית עלייה מי חיישין לנכוש דילמא כניש להו ומתכרין או לא. אם ממנא לומר בית ועלייה לא חיישין דהא לא מקרי דאי נפיל נהוי מכיון כנגד התחמוץ בית ואכסדרה מהו. ואם ממנא לומר בית ואכסדרה שדרך האכסדרה נכניסין ויואלין לבית ממד ואין מחילת פלימות מולגות ביניהם שיש חלונות ופתחים ואכסדרה הרבה מכל ז' והוי כהד ביתא וחיישין דכניש כיבודי בית ואכסדרה: שני פסו זה לפנים מזה. ונכנין לפנינו דרך החילון אבל אין שמתכין שוב מדרין מזה לזה כבית ואכסדרה מהו מי חיישין דכניש כיבודי בית זה כזה או לא: ונפסלה מלאכול לאדם. ונתקלקלה צעיסושה ממחלל אדם: מטמאה עומאס אוכלין. דכל זמן שהיא ראויה לכלב לא פקע תורת אוכל מינה: ונשרפס עם הטמאה כפסח. אם תרומה טהורה היא דכיון דלא חזיא לאדם מומר לטמאה יבדים ואפילו לרבי יוסי דלמר כפרק קמא (דף ד.) זו לעמנה וזו לעמנה: המיוחד לאוכל אדם. ומל עליו שם אוכל טמא לעולם ואפילו נתקלקל מאכילת אדם עד שיפסל מאכילת כלב: כדכדכדנין. שנתמנין בה עורות לעצד ועומינן עם קמח: טוק שלשה ימים. לפקח וחק קמח לתוכה עדיין עם חמץ עליה וככא כפסח חייב לבער ואפילו היו בה עורות: קודם שלשה ימים. כבר נתקלקלה ע"י ריח הכלי והן על פי שלל נתן לתוכה עורות: רבי נחן אומר. לא נתן לתוכה עורות מודיעה לך דמוך שלשה ימים לא שנתקלקלה מריח הכלי אלא נתן לתוכה עורות כקמח ביטלה ממורת חמץ: אם מקפיד עליו. שעתיד לטעמו חוצץ ואין טבילה עולה לה: כקיומו. שיתקיים נפקדו לפסוח: מי דמי דקתני וכן התם גבי פסח כשיעורא כבית ופחות מכות תליא מילתא והכא תליא מילתא כקפידא לא שנה פורתא ולא שנה טבאה לענין

לאכילה אבל כופת שאור שיחדה לשיבה בטלה מדאמר ר' שמעון בן אלעזר בטלה מכלל רחנא קמא סבר לא בטלה אלמא קסבר כל כות אע"ג דמבטל לא בטיל אמר ליה אביי תרצת בכות פחות מכות מי תרצת אלא הא והא ר' שמעון בן אלעזר היא ולא קשיא אלא במקום לישה הא שלא במקום לישה אמר רב אשי לא תימא שלא במקום לישה אגבה דאגנא אלא אשפתא דאגנא פשימא מהו דתימא זמנא דאטיף ומי להתם קא משמע לן א"ר נחמן אמר רב הלכה כר' שמעון בן אלעזר איני והאמר רב יצחק בר אשי אמר רב א"ם טח פניה בטיש בטלה טח אין לא טח לא מאן דמתני הא לא מתני הא איכא דאמרי אמר רב נחמן אמר רב אין הלכה כר' שמעון בן אלעזר דאמר רב יצחק בר אשי אמר רב אם טח פניה בטיש בטלה וכו' אמר רב נחמן אמר שמואל יבכשני חצאי זיתים וחוט של בצק ביניהן רואין כל שאילו ינטל החוט וניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו חייב לבער אמר עולא ילא אמרין אלא בעריבה אבל בבית חייב לבער מאי טעמא דימנין דכניש להו ונפלי גבי הדדי אמר עולא יבעו במעריבא בית ועלייה מהו בית ואכסדרה מהו שני בתים זה לפנים מזה מהו תיקו י"ת"ר הפת שעיפשה ונפסלה מלאכול לאדם והכלב יכול לאוכלה מטמאה טומאת אוכלין בכביצה ונשרפת עם הטמאה בפסח משום ר' נתן אמרו אינה מטמאה כמאן אולא הא דתנן י"ב כלל אמרו כטהרות כל המיוחד לאוכל אדם טמא עד שיפסל מלאכול לכלב כמאן דלא כר' נתן תנו רבנן י"ב עירובת העבדנין שנתן לתוכה קמח תוך שלשה ימים חייב לבער קודם שלשה ימים אינו חייב לבער אמר ר' נתן כמה דברים אמורים שלא נתן לתוכה עורות אבל נתן לתוכה עורות אפילו תוך שלשה אין חייב לבער אמר רבא יהלכה כר' נתן אפילו יום אחד ואפילו שעה אחת: וכן לענין טומאה רבא מקפיד עליו חוצין ואם רוצה בקיומה הוי הוא כעריבה: מי דמי התם כשיעורא תליא מילתא הכא בקפידא תליא מילתא אמר רב יהודה אימא ולענין הטומאה אינו כן א"ל אביי הא וכן לענין טומאה קתני אלא אמר אביי הכי קאמר וכן לענין

לאכילה אבל כופת שאור שיחדה לשיבה בטלה מדאמר ר' שמעון בן אלעזר בטלה מכלל רחנא קמא סבר לא בטלה אלמא קסבר כל כות אע"ג דמבטל לא בטיל אמר ליה אביי תרצת בכות פחות מכות מי תרצת אלא הא והא ר' שמעון בן אלעזר היא ולא קשיא אלא במקום לישה הא שלא במקום לישה אמר רב אשי לא תימא שלא במקום לישה אגבה דאגנא אלא אשפתא דאגנא פשימא מהו דתימא זמנא דאטיף ומי להתם קא משמע לן א"ר נחמן אמר רב הלכה כר' שמעון בן אלעזר איני והאמר רב יצחק בר אשי אמר רב א"ם טח פניה בטיש בטלה טח אין לא טח לא מאן דמתני הא לא מתני הא איכא דאמרי אמר רב נחמן אמר רב אין הלכה כר' שמעון בן אלעזר דאמר רב יצחק בר אשי אמר רב אם טח פניה בטיש בטלה וכו' אמר רב נחמן אמר שמואל יבכשני חצאי זיתים וחוט של בצק ביניהן רואין כל שאילו ינטל החוט וניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו חייב לבער אמר עולא ילא אמרין אלא בעריבה אבל בבית חייב לבער מאי טעמא דימנין דכניש להו ונפלי גבי הדדי אמר עולא יבעו במעריבא בית ועלייה מהו בית ואכסדרה מהו שני בתים זה לפנים מזה מהו תיקו י"ת"ר הפת שעיפשה ונפסלה מלאכול לאדם והכלב יכול לאוכלה מטמאה טומאת אוכלין בכביצה ונשרפת עם הטמאה בפסח משום ר' נתן אמרו אינה מטמאה כמאן אולא הא דתנן י"ב כלל אמרו כטהרות כל המיוחד לאוכל אדם טמא עד שיפסל מלאכול לכלב כמאן דלא כר' נתן תנו רבנן י"ב עירובת העבדנין שנתן לתוכה קמח תוך שלשה ימים חייב לבער קודם שלשה ימים אינו חייב לבער אמר ר' נתן כמה דברים אמורים שלא נתן לתוכה עורות אבל נתן לתוכה עורות אפילו תוך שלשה אין חייב לבער אמר רבא יהלכה כר' נתן אפילו יום אחד ואפילו שעה אחת: וכן לענין טומאה רבא מקפיד עליו חוצין ואם רוצה בקיומה הוי הוא כעריבה: מי דמי התם כשיעורא תליא מילתא הכא בקפידא תליא מילתא אמר רב יהודה אימא ולענין הטומאה אינו כן א"ל אביי הא וכן לענין טומאה קתני אלא אמר אביי הכי קאמר וכן לענין

דכיון דמהני פורתא לחוק עיפה כשמשפשיין ולשין ע"ס נטילא וזשלא במקום לישה כגון שפה עליונה לא חייבי האי מנא מידי ומודה הוא בה דלפילו פחות מכות לא בטיל ציה. ומנא כהמא הכי קאמר מקום העשירי לחוק עיפה כגון דפנות אינו חוצין בפחות מכות והכי נמי אמרין בקמייתא מקום שאין עשוי לחוק כגון שפה העליונה חוצץ ואף על גב דליכא בית והכי נמי אמרין בקמייתא וכית אפילו בדפנות חוצץ והכי נמי מנא בקמייתא: לא סימא שלא במקום לישה. דאמרין ביה דלפילו צליר מכות חוצץ היינו גבה דלגנא מנחות אבל שפתא דלגנא קרי מקום לישה ונטיל ציה פחות מכות: אלא שפסח דלגנא. נמי קרי שלא מקום לישה ולא בטיל ציה צליר מכות: כללל דמרוויחו מנא שפה עליונה אפילו פחות מכות עובר שוליים אפילו בית אינו עובר דפנות בית עובר פחות מכות אינו עובר: וימנין דאטיין. פעמים שהיא חפה על שפה עליונה והוי מקום לישה: כרבי שמעון בן אלעזר. דכיון דכטלה כטלה ואפילו כטובא: טע פניה. של כופת שאור לתקנה לשיבה: מאן דמפני הא. משמיה דרב לא מתני הא ואמרו ר' יונה ואלינא דרב: שני חללי ויסו. כסדיקי העריבה: חייב לבער. חוט מרפסן והוי בית במקום אחד ובדפנות קאי: לא אמרין. דאם אין נטילין עמו אינו חייב לבער אלא בעריבה דקדישי בה: אבל בבית. אפילו שני חללי וימנין שאין חוט מרפסן חייב לבער: וימנין דכניש להו. מכד הבית ונפלי אהדדי: בים ועלייה. חזי זית בבית וחזי זית עלייה מי חיישין לנכוש דילמא כניש להו ומתכרין או לא. אם ממנא לומר בית ועלייה לא חיישין דהא לא מקרי דאי נפיל נהוי מכיון כנגד התחמוץ בית ואכסדרה מהו. ואם ממנא לומר בית ואכסדרה שדרך האכסדרה נכניסין ויואלין לבית ממד ואין מחילת פלימות מולגות ביניהם שיש חלונות ופתחים ואכסדרה הרבה מכל ז' והוי כהד ביתא וחיישין דכניש כיבודי בית ואכסדרה: שני פסו זה לפנים מזה. ונכנין לפנינו דרך החילון אבל אין שמתכין שוב מדרין מזה לזה כבית ואכסדרה מהו מי חיישין דכניש כיבודי בית זה כזה או לא: ונפסלה מלאכול לאדם. ונתקלקלה צעיסושה ממחלל אדם: מטמאה עומאס אוכלין. דכל זמן שהיא ראויה לכלב לא פקע תורת אוכל מינה: ונשרפס עם הטמאה כפסח. אם תרומה טהורה היא דכיון דלא חזיא לאדם מומר לטמאה יבדים ואפילו לרבי יוסי דלמר כפרק קמא (דף ד.) זו לעמנה וזו לעמנה: המיוחד לאוכל אדם. ומל עליו שם אוכל טמא לעולם ואפילו נתקלקל מאכילת אדם עד שיפסל מאכילת כלב: כדכדכדנין. שנתמנין בה עורות לעצד ועומינן עם קמח: טוק שלשה ימים. לפקח וחק קמח לתוכה עדיין עם חמץ עליה וככא כפסח חייב לבער ואפילו היו בה עורות: קודם שלשה ימים. כבר נתקלקלה ע"י ריח הכלי והן על פי שלל נתן לתוכה עורות: רבי נחן אומר. לא נתן לתוכה עורות מודיעה לך דמוך שלשה ימים לא שנתקלקלה מריח הכלי אלא נתן לתוכה עורות כקמח ביטלה ממורת חמץ: אם מקפיד עליו. שעתיד לטעמו חוצץ ואין טבילה עולה לה: כקיומו. שיתקיים נפקדו לפסוח: מי דמי דקתני וכן התם גבי פסח כשיעורא כבית ופחות מכות תליא מילתא והכא תליא מילתא כקפידא לא שנה פורתא ולא שנה טבאה לענין

דכיון דמהני פורתא לחוק עיפה כשמשפשיין ולשין ע"ס נטילא וזשלא במקום לישה כגון שפה עליונה לא חייבי האי מנא מידי ומודה הוא בה דלפילו פחות מכות לא בטיל ציה. ומנא כהמא הכי קאמר מקום העשירי לחוק עיפה כגון דפנות אינו חוצין בפחות מכות והכי נמי אמרין בקמייתא מקום שאין עשוי לחוק כגון שפה העליונה חוצץ ואף על גב דליכא בית והכי נמי אמרין בקמייתא וכית אפילו בדפנות חוצץ והכי נמי מנא בקמייתא: לא סימא שלא במקום לישה. דאמרין ביה דלפילו צליר מכות חוצץ היינו גבה דלגנא מנחות אבל שפתא דלגנא קרי מקום לישה ונטיל ציה פחות מכות: אלא שפסח דלגנא. נמי קרי שלא מקום לישה ולא בטיל ציה צליר מכות: כללל דמרוויחו מנא שפה עליונה אפילו פחות מכות עובר שוליים אפילו בית אינו עובר דפנות בית עובר פחות מכות אינו עובר: וימנין דאטיין. פעמים שהיא חפה על שפה עליונה והוי מקום לישה: כרבי שמעון בן אלעזר. דכיון דכטלה כטלה ואפילו כטובא: טע פניה. של כופת שאור לתקנה לשיבה: מאן דמפני הא. משמיה דרב לא מתני הא ואמרו ר' יונה ואלינא דרב: שני חללי ויסו. כסדיקי העריבה: חייב לבער. חוט מרפסן והוי בית במקום אחד ובדפנות קאי: לא אמרין. דאם אין נטילין עמו אינו חייב לבער אלא בעריבה דקדישי בה: אבל בבית. אפילו שני חללי וימנין שאין חוט מרפסן חייב לבער: וימנין דכניש להו. מכד הבית ונפלי אהדדי: בים ועלייה. חזי זית בבית וחזי זית עלייה מי חיישין לנכוש דילמא כניש להו ומתכרין או לא. אם ממנא לומר בית ועלייה לא חיישין דהא לא מקרי דאי נפיל נהוי מכיון כנגד התחמוץ בית ואכסדרה מהו. ואם ממנא לומר בית ואכסדרה שדרך האכסדרה נכניסין ויואלין לבית ממד ואין מחילת פלימות מולגות ביניהם שיש חלונות ופתחים ואכסדרה הרבה מכל ז' והוי כהד ביתא וחיישין דכניש כיבודי בית ואכסדרה: שני פסו זה לפנים מזה. ונכנין לפנינו דרך החילון אבל אין שמתכין שוב מדרין מזה לזה כבית ואכסדרה מהו מי חיישין דכניש כיבודי בית זה כזה או לא: ונפסלה מלאכול לאדם. ונתקלקלה צעיסושה ממחלל אדם: מטמאה עומאס אוכלין. דכל זמן שהיא ראויה לכלב לא פקע תורת אוכל מינה: ונשרפס עם הטמאה כפסח. אם תרומה טהורה היא דכיון דלא חזיא לאדם מומר לטמאה יבדים ואפילו לרבי יוסי דלמר כפרק קמא (דף ד.) זו לעמנה וזו לעמנה: המיוחד לאוכל אדם. ומל עליו שם אוכל טמא לעולם ואפילו נתקלקל מאכילת אדם עד שיפסל מאכילת כלב: כדכדכדנין. שנתמנין בה עורות לעצד ועומינן עם קמח: טוק שלשה ימים. לפקח וחק קמח לתוכה עדיין עם חמץ עליה וככא כפסח חייב לבער ואפילו היו בה עורות: קודם שלשה ימים. כבר נתקלקלה ע"י ריח הכלי והן על פי שלל נתן לתוכה עורות: רבי נחן אומר. לא נתן לתוכה עורות מודיעה לך דמוך שלשה ימים לא שנתקלקלה מריח הכלי אלא נתן לתוכה עורות כקמח ביטלה ממורת חמץ: אם מקפיד עליו. שעתיד לטעמו חוצץ ואין טבילה עולה לה: כקיומו. שיתקיים נפקדו לפסוח: מי דמי דקתני וכן התם גבי פסח כשיעורא כבית ופחות מכות תליא מילתא והכא תליא מילתא כקפידא לא שנה פורתא ולא שנה טבאה לענין